

ELÄINTEN HYVINVOINTI

HANNU T. KORHONEN

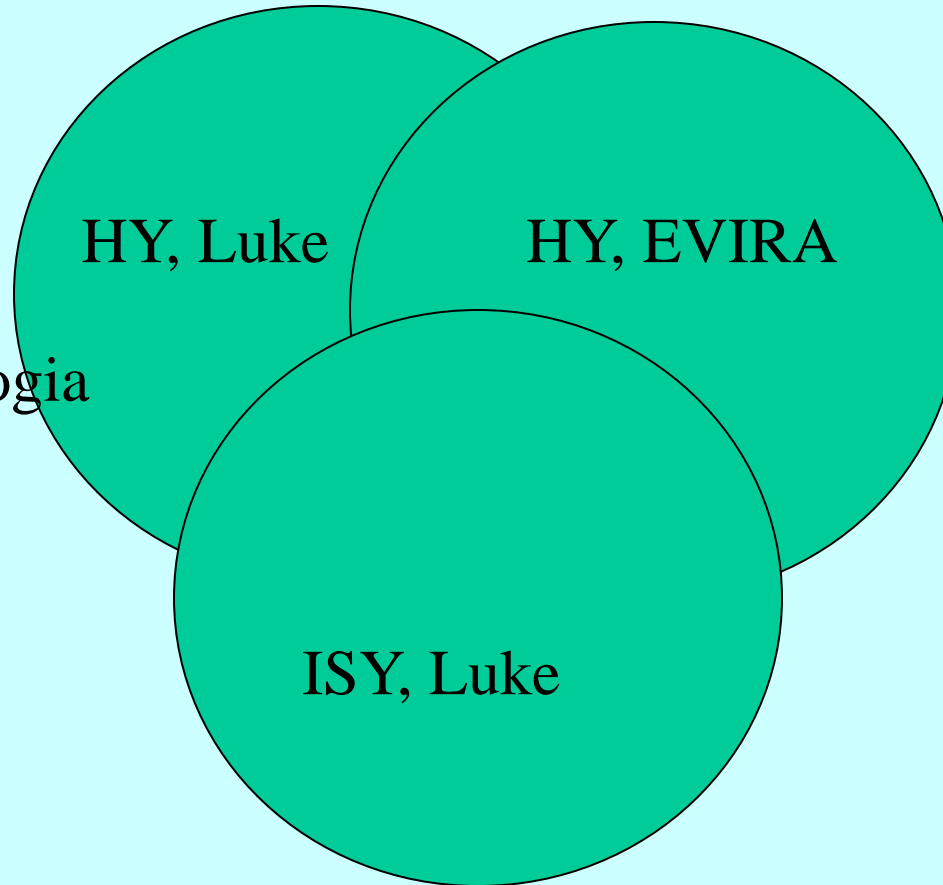
Luonnonvarakeskus (LUKE)

Tarhaajamestarikurssi 18.-19.8.2015, Kannus, KPEDU

HYVINVOINTI TIETEENALANA

KOTIELÄIN- TIEDE

- Jalostus
- Ravitsemus
- Tuotantoteknologia
- Talous

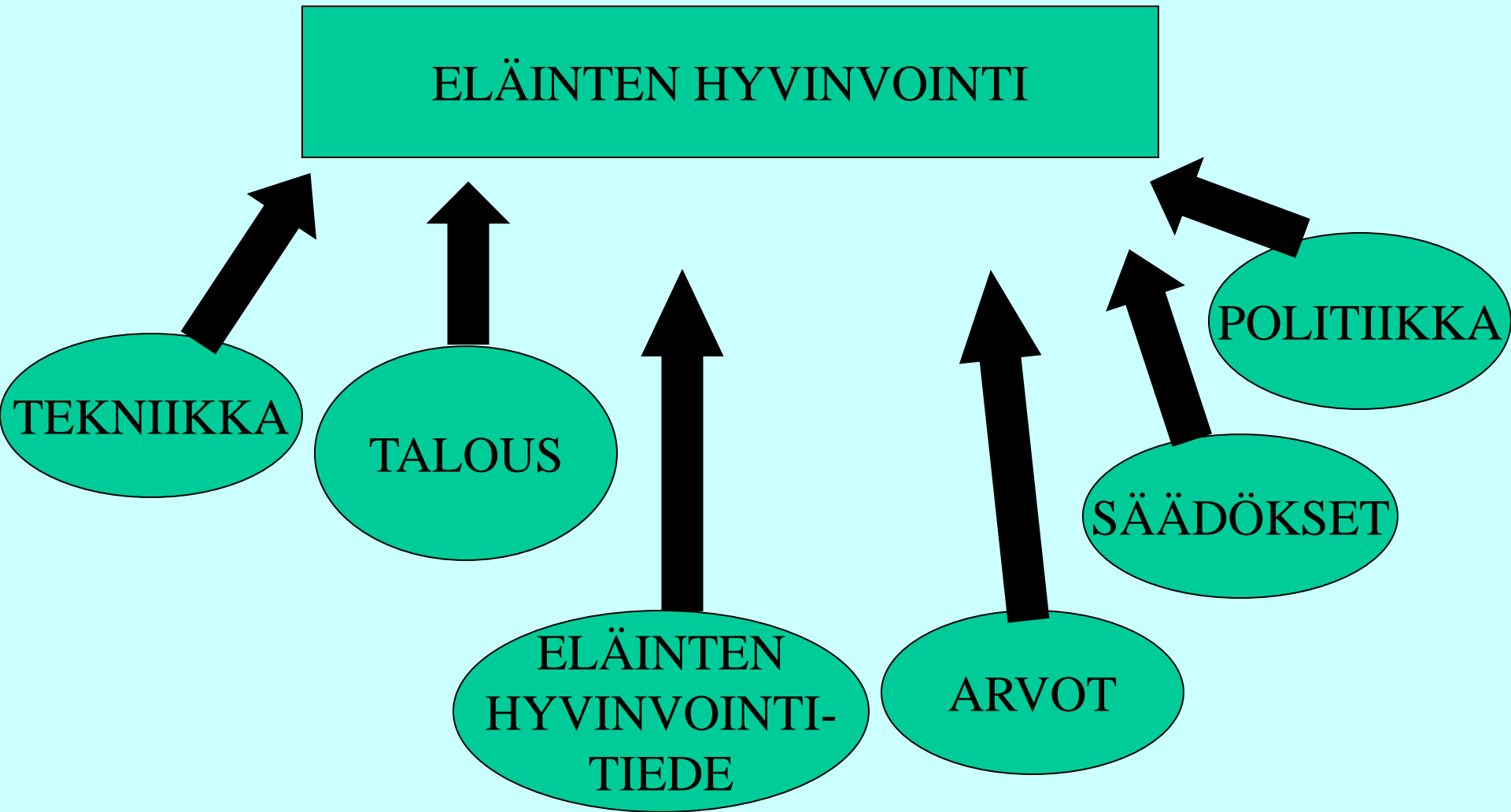
ELÄINLÄÄKE- TIEDE

- Terveys
- Elintarvike-
hygienia

SOVELTAVA ETOLOGIA

(”hyvinvointitiede”)

- Käyttäytymistarpeet
- Stressi (prekliininen)

ELÄINTEN HYVINVOINTI ON MONIMUTKAINEN
YHTEISKUNNALLINEN KYSYMYS

HYVINVOINTI JA KULTTUURI

-PITKÄLTI KULTTUURIIN SIDOTTU ASIA

-ERI KULTTUUREISSA ON ERILAISET MORAALIKÄSITYKSET
JA ELÄIMIIN SUHTAUDUTAAN KOVIN ERI TAVALLA

-ELÄINTEN HYVINVOINTI ON PITKÄLTI HYVINVOIVIEN
LÄNTISTEN MAIDEN ETUOIKEUS;

MEILLÄ ON VARAA AJATELLA MYÖS ELÄINTEN
HYVINVOINTIA

HYVINVOINNIN KOKONAISVALTAISUUS

-VANHASSA KANSANSANONNASSA
IHMISEN HYVINVOINTI ON MÄÄRITELTY
KAHDELLA KÄSITTEELLÄ:

”HYVVEE SYÖP JA PEHMEELLÄ MAKKOO”

-TUOTANTOELÄINTEN KOHDALLA TÄMÄ TARKOITTA
OIKEAOPPISTA RUOKAVALIOTA JA
HYVIÄ ELINOLOSUHTEITA

**ELÄINTEN HYVINVOINTI TOTEUTUU VAIN,
JOS SIITÄ HUOLEHDITAAN KOKONAISVAL-
TAISESTI**

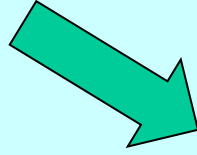
HYVINVOINTI YLEISESTI

YLEISESTI SIIHEN KATSOTAAN KUULUVAN:

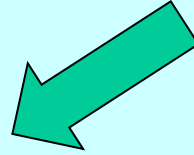
- RIITTÄVÄ RAVINNON SAANTI
- MAHDOLLISUUS ULKOILUUN JA LIIKUNTAAN
- TERVEYS
- INHIMILLINEN KOHTELU
- MAHDOLLISUUS TOTEUTTAA LUONTAISIA
JA LAJINMUKAISIA TARPEITA

*“ERI ELÄINLAJEILLA HYVINVOINNIN VAATIMUKSET
OVAT ERILAISIA”*

YMPÄRISTÖ

IHMINEN

ELÄIMEN
HYVINVOINTI

RAVINTO

-RIITTÄVÄ
RAVINTOAINEIDEN
SAANTI

-HYVÄ HOITO
-KOHTELU
-ASENTEET JA
SUHTAUTUMINEN
ELÄIMIIN
-KYKY YMMÄR-
TÄÄ KÄYTTÄY-
TYMISTÄ JA
SAIRASTUMISEEN
VAIKUTTAVIA
TEKIJÖITÄ
-VUOROVAIKU-
TUSSUHDE

-LÄMPÖTILA
-TILANTARVE
-MIKROILMASTO
-KUIVIKKEET
-ELÄINRYHMÄN
KOKO
-VAPAA LIIKUNTA
-ULKOILU
-LAJINMUKAINEN
KÄYTTÄYTYMINEN

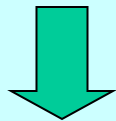
ELÄIN

GEENIT

- eläinlaji
- domestikaatioaste
- eläinjalostus

YKSILÖNKEHITYS

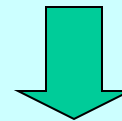
- sisäinen ympäristö
- ulkoinen ympäristö
- oppiminen
- muu historia

YMPÄRISTÖ

KASVATUSMENETELMÄT

- ruokinta ja terveydenhoito
- fyysinen ympäristö
- sosiaalinen ympäristö
- ihmisen ja eläimen välinen suhde
- välittömät ärsykkeet (esim. toimenpiteet)
- elollinen/elottomat
- ennustettavat/sattumat

ELÄIMEN HYVINVOINTI
(eläinyksilön subjektiivisena tunnetilana)

TERMINOLOGIAA

HYVINVOINTI= HYVÄ TERVEYDENTILA (suomi)

WELFARE=HYVINVOINTI; JKN PARAS (engl.)

WELLBEING=HYVINVOINTI; VIIHTYVYYS (engl.)

VÄLFÄRD=HYVINVOINTI; ONNI (ruotsi)

WOHLBEFINDEN=HYVINVOINTI (saksa)

”ORIGINALLY WELFARE MEANT ’WELL-BEING,
HAPPINESS’ – LITERALLY ’ STATE OF FARING WELL ’ ”

(APPLEBY, 1999)

ANIMAL WELFARE IS NOT A TERM THAT AROSE IN
SCIENCE TO EXPRESS A SCIENTIFIC CONCEPT:
RATHER IT AROSE IN SOCIETY TO EXPRESS ETHICAL
CONCERNS REGARDING THE TREATMENT OF
ANIMALS”

MITÄ ELÄINTEN HYVINVOINTI ON?

MÄÄRITELMIÄ USEITA, MUTTA YHTEIS-
PIIRTEINÄ:

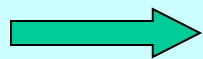
-RUUMIILLISEN HYVINVOINNIN SISÄLLYTTÄMINEN

-HENKISEN HYVINVOINNIN SISÄLLYTTÄMINEN

-HYVINVOINTI ON YKSILÖN SUBJEKTIIVINEN
TUNTEMUS

---ONKO TUTKITTAVISSA?

---VOIDAANKO ASIASTA VARMASTI MITÄÄN SANOA?

ARGUMENT FROM ANALOGY
("YHDENMUKAISUUSPERIAATE")

ELÄIN TIETÄÄ ITSE KUINKA SE VOI

”JOKAISILLA ELÄIMELLÄ ON LUONNOSTAAN HYVÄ KYKY ARVIOIDA OMAA HYVINVOINTIAAN”
-ELÄIN TIETÄÄ YLEENSÄ KUINKA SE VOI

”ANIMALS ARE EFFICIENT: THEY WEIGH THE ACTUAL AND EXPECTED SITUATION (PRICE, SETTING PRIORITIES ETC.)

”KYSYTÄÄN KETULTA/MINKILTÄ MITÄ SE HALUAA?”

HYVINVOINNIN MÄÄRITELMIÄ

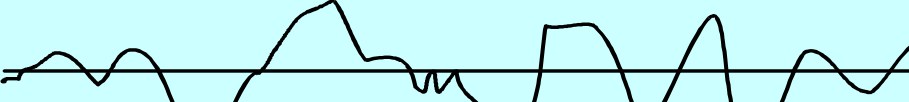
HYVINVOINTI ON ELÄIMEN TILA, JOKA ON TULOSTA SEN YRITYKSISTÄ SOPEUTUA YMPÄRISTÖÖNSÄ. SOPEUTUMINEN TAPAHTUU FYSIOLOGISESTI JA KÄYTTÄYTYMISEN AVULLA. (BROOM & JOHNSON 1993)

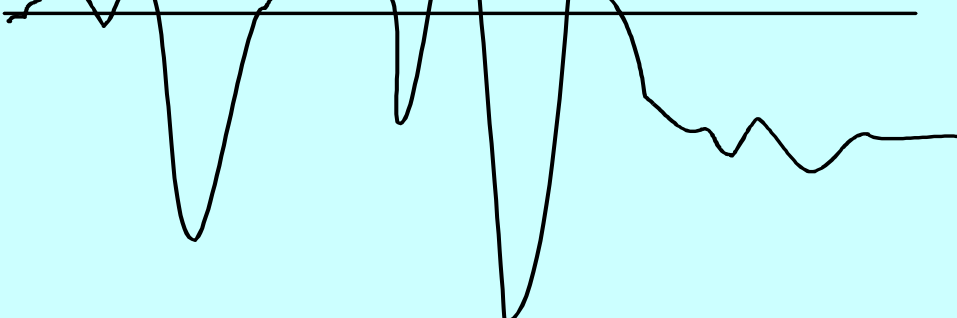
-KOROSTAA BIOLOGISTA TOIMINTAA (FUNCTIONING BASED): TAJUTTOMAN ELÄIMEN HYVINVOINTI VOI OLLA HUONO

*“WELFARE=THE STATE OF AN INDIVIDUAL AS REGARDS ITS ATTEMPTS TO COPE WITH ITS ENVIRONMENT”
(FRASER & BROOM, 1997)*

a)

b)

c)

d)

”TUNNEN KÖYHYYDEN JA HYVINVOINNIN,
OLEN TOTTUNUT KAIKKEEN JA KAIKEN-
LAISEEN; SYÖMÄÄN ITSENI KYLLÄISEKSI
JA NÄKEMÄÄN NÄLKÄÄ, ELÄMÄÄN RUNSAU-
DESSA JA PUUTTEESSA. KESTÄN KAIKEN
HÄNEN AVULLAAN, JOKA ANTAA MINULLE
VOIMAA”

FIL. 4:12-13
(PAAVALI)

Welfare:

the state of the individual as regards its attempts to cope with its environment.

Welfare is a characteristic of an individual at a certain time and the state of the individual can be assessed so welfare will vary on a range from very good to very poor.

Welfare concerns how well the individual fares, or goes through life.

Coping means:

having control of mental and bodily stability

(Broom and Johnson 1993).

ASSESSMENT OF FAILURE TO COPE

(NEGATIVE INDICATORS OF WELFARE)

- 1) ABNORMAL BEHAVIOURS, LIKE STEREOTYPIES, APATHY OR SELF-DAMAGING BEHAVIOUR
- 2) EXTREMELY FEARFUL OR AGGRESSIVE BEHAVIOUR
- 3) ENHANCED SUSCEPTIBILITY TO DISEASE
- 4) INTERNAL OR EXTERNAL INJURIES
- 5) DISORDERS IN REPRODUCTION, INCLUDING MORTALITY OF YOUNG
- 6) REDUCED LIFE EXPANCY

COPE=HAVE CONTROL OF MENTAL AND BODILY STABILITY. THIS CONTROL MAY BE SHORT-LIVED OR PROLONGED. FAILURE TO BE IN CONTROL OF MENTAL AND BODILY STABILITY LEADS TO REDUCED FITNESS

ELÄIMEN HYVINVOINTIA EDISTÄÄ SEN KYKY
KONTROLLOIDA VUOROVAIKUTUSTAAN
YMPÄRISTÖN KANSSA, JOLLOIN SE VOI VAIKUTTAA
OMALLA TOIMINNALLAAN JA REAKTIOILLAAN
YMPÄRISTÖÖNSÄ JA HENKISEEN SEKÄ FYYSISEEN
TASAPAINOONSA (BROOM, 1988, 1991)

TEHOKAS SOPEUTUMINEN LISÄÄ ELÄIMEN
KELPOISUUTTA (FITNESS) ELI ODOTETTAVISSA
OLEVAA ELINIKÄÄ JA JÄLKELÄISTUOTANTOA

BROOM'IN MUKAAN MERKKEJÄ ELÄIMEN JA SEN YMPÄRISTÖN VUOROVAIKUTUKSEN JA KONTROLLIN EPÄONNISTUMISESTA OVAT ESIM. ELÄIMEN IMMUUNIJÄRJESTELMÄN TOIMINNAN MUUTOKSET, SAIRAUDET, VAMMAT JA KÄYTTÄYTYMISHÄIRIÖT

NE KUVAAVAT SITÄ, KUINKA PALJON ELÄIN JOUTUU “TYÖSKENTELEMÄÄN” SOPEUTUAKSEEN YMPÄRISTÖÖNSÄ

MIKSI ON HYVINVOINTIONGELMIA?

“YHTEENSOPIMATTOMUUS ELÄIMEN SOPEUTUMISKYVYN JA YMPÄRISTÖN ASETTAMIEN HAASTEIDEN VÄLILLÄ”

1) EI SOPEUTUMIA

-Amoniakkipitoisuus sikalassa, hallissa

2) RIITTÄMÄTTÖMÄT SOPEUTUMAT

-lämpötila, sosiaaliset olosuhteet, luonto

3) SOPEUTUMAT, JOILLA EI OLE KÄYTTÖÄ

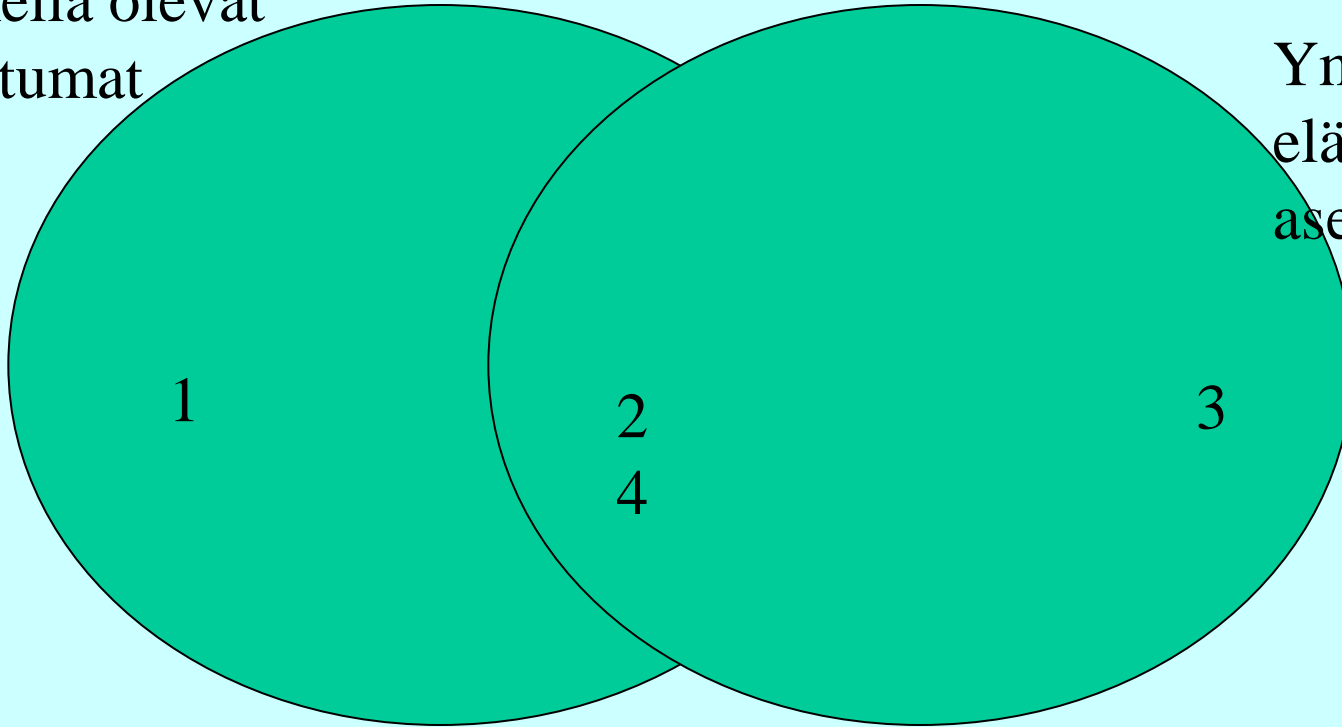
--kanan hiekkakylpy, ruuan hankinta

4) SOPEUTUMAT, JOILLA ON KÄYTTÖÄ

FAILURE IN COPING

Eläimellä olevat
sopeutumamat

Ympäristön
eläimelle
asettammat haasteet

1=SOPEUTUMAT JOILLA EI OLE KÄYTTÖÄ

2=RIITTÄMÄTTÖMÄT SOPEUTUMAT

3=EI OLE SOPEUTUMIA

4=SOPEUTUMAT JOILLA ON KÄYTTÖÄ

ELÄIMELLÄ OLEVAT SOPEUTUMAT

1) PERIMÄ

---LAJI

---JALOSTUS

---DOMESTIKAATIO

2) YKSILÖNKEHITYS

---FYSILOGIA

---OPPIMINEN

ELÄIMEN ELINYMPÄRISTÖ

1) ELOTON

2) ELOLLINEN

---LAJITOVERIT

---IHMISET

---TAUDINAIHEUTTAJAT

*”LUONTOA EI TARVITSE TUODA SELLAISENAAN
ELÄINTUOTANTOTILOIHIN, AINOASTAAN NE PIIRTEET
LUONNOSTA, JOILLA ON SUURIN MERKITYS ELÄINTEN
TARPEIDEN JA SITÄ KAUTTA HYVINVOINNIN KANNALTA”*

KEINOTEKOINEN YMPÄRISTÖ

IHMISEN LUOMASSA YMPÄRISTÖSSÄ
KAKSI ONGELMAA:

1) YMPÄRISTÖ EI SALLI ELÄIMEN TOTEUTTAA
KÄYTTÄYTYMISTARPEITTAAN

2) YMPÄRISTÖ PAKOTTA ELÄIMEN
TOTEUTTAMAAN KÄYTTÄYTYMISMUOTOJA,
JOITA SE EI HALUA TOTEUTTAA

LISÄÄ HYVINVOINNIN MÄÄRITELMISTÄ

KARKEASTI OTTAEN MÄÄRITELMÄT VOIDAAN
JAKAA KAHDENLAISIIN:

1) ELÄIMEN KOKEMUKSIA JA TUNTEITA
KOROSTAVIIN

-MITEN ELÄIN ITSE MIELTÄÄ ERILAISET KASVATUS-
YMPÄRISTÖT JA TOIMENPITEET

2) ELÄIMEN SOPEUTUMISKYKYÄ KOROSTAVIIN

-SELVIYTYYKÖ ELÄIN YMPÄRISTÖNSÄ HAAS-
TEISTA JA MITEN SUURIN UHRAUKSIN SELVIYTYMINEN
TAPAHTUU

HURNIK (1988):

-ELÄIMEN ELÄMÄN LAATU ON SUORASSA
YHTEYDESSÄ SEN TARPEIDEN TYYDYTYKSEEN

-TARVE ON HÄNEN MUKAANSA NORMAALIN
KEHITYKSEN JA HYVÄN TERVEYDEN EDELLYTTÄMÄ
FYSIOLOGINEN TAI PSYKOLOGINEN VAATIMUS

-TARPEIDEN KOLME LUOKKAA:

- 1) ELÄMÄÄ YLLÄPITÄVÄT TARPEET
- 2) TERVEYTTÄ YLLÄPITÄVÄT TARPEET
- 3) MUKAVUUSTARPEET (“COMFORT-SUSTAINING NEEDS)

(WIEPKEMA, 1983, 1987):

HYVINVOINTI EI OLE STAATTINEN, TÄYDELLISEN
SOPEUTUMISEN TILA VAAN PROSESSI, JOKA
PERUSTUU ELÄIMEN JA SEN YMPÄRISTÖN VUORO-
VAIKUTUKSEEN

WIEPKEMA PAINOTTA ERITYISESTI ELÄIMEN
KYKYÄ ENNAKOIDA JA HALLITA YMPÄRISTÖNSÄ
TAPAHTUMIA OMALLA KÄYTTÄYTYMISELLÄÄN

BERNARD ROLLIN:

“ANIMALS HAVE NATURES - THE PIGNESS OF THE PIG, THE COWNESS OF THE COW, FISH GOTTA SWIM, BIRDS GOTTA FLY - WHICH ARE ESSENTIAL TO THEIR WELL-BEING AS SPEECH AND ASSEMBLY ARE TO US”

”WELFARE IS A CHARACTERISTIC OF AN ANIMAL, NOT SOMETHING GIVEN TO IT”

DUNCAN & DAWKINGS (1983), SANDOE &
SIMONSEN (1992):

“HYVINVOINTI MÄÄRÄYTYY SEN MUKAAN
MITEN ELÄIN KOKEE TILANTEENSA (SUBJEK-
TIIVISESTI)”

WEMESFELDER (1993):

“ELÄIMEN KYKY AKTIIVISEEN VUOROVAIKUTUKSEEN
YMPÄRISTÖNSÄ KANSSA ON SEN HYVINVOINNIN
PERUSTA”

CURTIS & STRICKLIN (1991), DUNCAN & PETHERICK (1991), BEKOFF (1994):

KOROSTVAT ELÄIMEN KOGNITIIVISTEN PROSESSIEN, KUTEN TUNTEMISEN, AJATTELUN JA MUISTAMISEN, MERKITYSTÄ HYVINVOINNIN KANNALTA

(DUNCAN & PETHERICK, 1991):

“ELÄIMEN HYVINVOINTI RIIPPUU SEN MENTAALISISTA, PSYKOLOGISISTA JA KOGNITIIVISISTA TARPEISTA”

(DUNCAN ET AL. 1993):

“HYVINVOINTI ON MONIMUTKAINEN ILMIÖ,
JONKA YKSITTÄISIÄ OSA-ALUEITA EI TULISI
IRROTTAA KOKONAISUUDESTA”

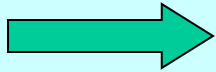
“PYSYÄKSEEN HENGISSÄ ELÄIMEN ON
OLTAVA HENGISSÄ KOKO AJAN”

“PYSYÄKSEEN HENGISSÄ EI TARVITSE
VOIDA HYVIN KOKO AJAN”

(vrt. esim. eläimet luonnossa: kesä vs talvi)

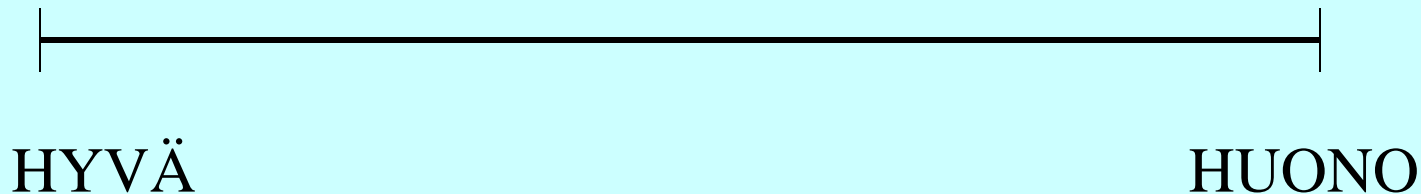
(BROOM, 1991):

*“HYVINVOINTI EI OLE JOTAKIN, MIKÄ ON TAI EI OLE,
VAAN KYSE ON HYVINVOINNIN TASOSTA”*

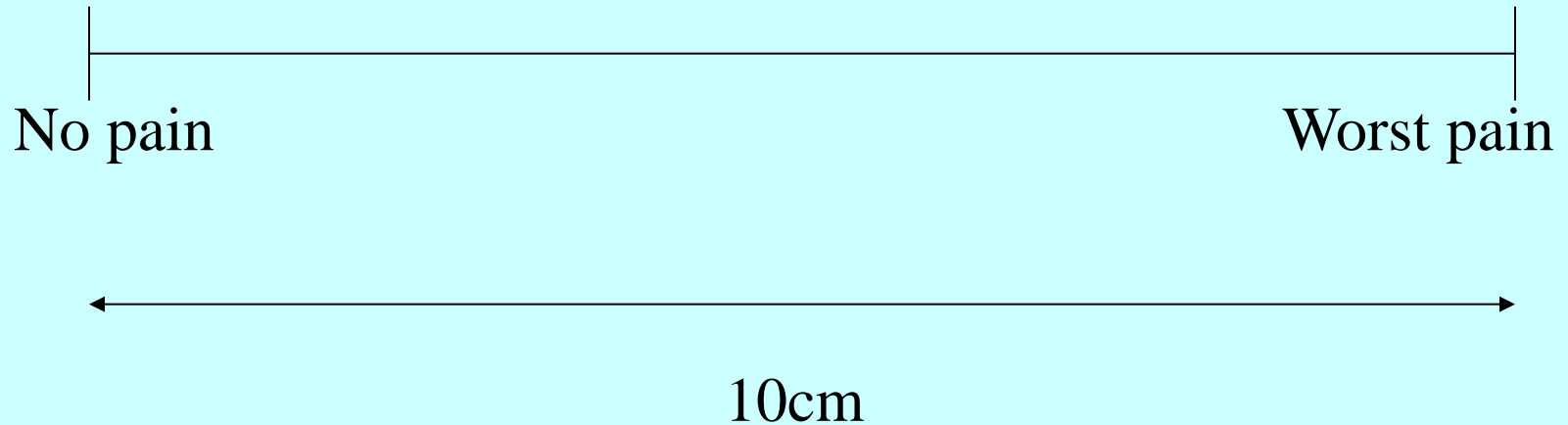

-YMPÄRISTÖ ASETTAA HAASTEITA

ONNISTUTAAN TAI EPÄONNISTUTAAN SELVIYTYMISESSÄ
(JATKUMO)

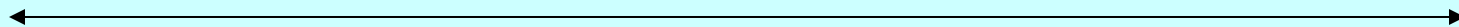
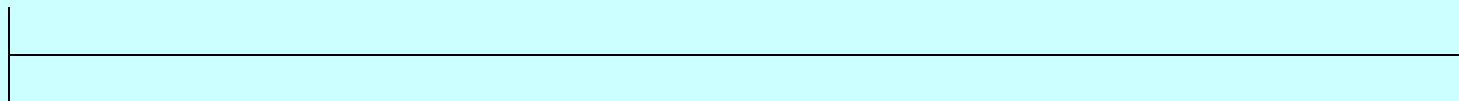

Visual Analogue Scale

Ei Kipua

Äärimmäinen kipu

10 cm

EXAMPLE: SOWS

STEREOTYPIES

ADRENO-CORTICAL ACTIVITY

OCCASIONAL

OCCASIONAL

5% OF ACTIVE TIME

FREQUENT ACTIVITY

40% OF ACTIVE TIME

PATHOLOGICAL ACTIVITY

-PROBLEMS FOR WELFARE ARE DIVERSE, BECAUSE
WELFARE IS NOT A SIMPLE SCALE FROM BAD TO
GOOD; IT HAS MANY DIFFERENT ASPECTS

-WELFARE IS MORE THAN BEHAVIOUR

CUT-OFF CRITERIA OF ANIMAL WELFARE

BARNETT & HEMSWORTH (1990):

“IT IS REASONABLE TO SUGGEST A RISK TO WELFARE WHEN A SUSTAINED ELEVATION OF $>40\%$ IN FREE CORTICOSTEROID CONCENTRATIONS IS EVIDENT”

DIFFCULTIES TO SET CUT-OFF CRITERIA!!!

“PROBLEMS FOR WELFARE ARE DIVERSE, BECAUSE WELFARE IS NOT A SIMPLE SCALE FROM BAD TO GOOD: IT HAS MANY DIFFERENT ASPECTS”

WELFARE

VERY GOOD

OCCASIONAL STEREOTYPY
CAUSED BY MINOR
FRUSTRATION

STEREOTYPIES FOR
5% OF ACTIVE TIME

STEREOTYPIES FOR
40% OF ACTIVE TIME

VERY POOR

(Broom & Johnson, 1993)

HYVINVOINTI ON TILA, JOSSA ELÄIN ON FYYSISESTI
J A PSYYKKISESTI HARMONIASSA YMPÄRISTÖNSÄ
KANSSA

(HURNIK, 1988)

HARMONIAN KUVAAJAT= NORMAALI FYYSSINEN JA
PSYYKKINEN KEHITYS, ALI- TAI YLISTIMULAATIOSTA
KERTOVIENTEN KÄYTTÄYTYMISPIIRTEIDEN PUUTTUMINEN,
HYVÄ TERVEYS JA PITKÄIKÄISYYS

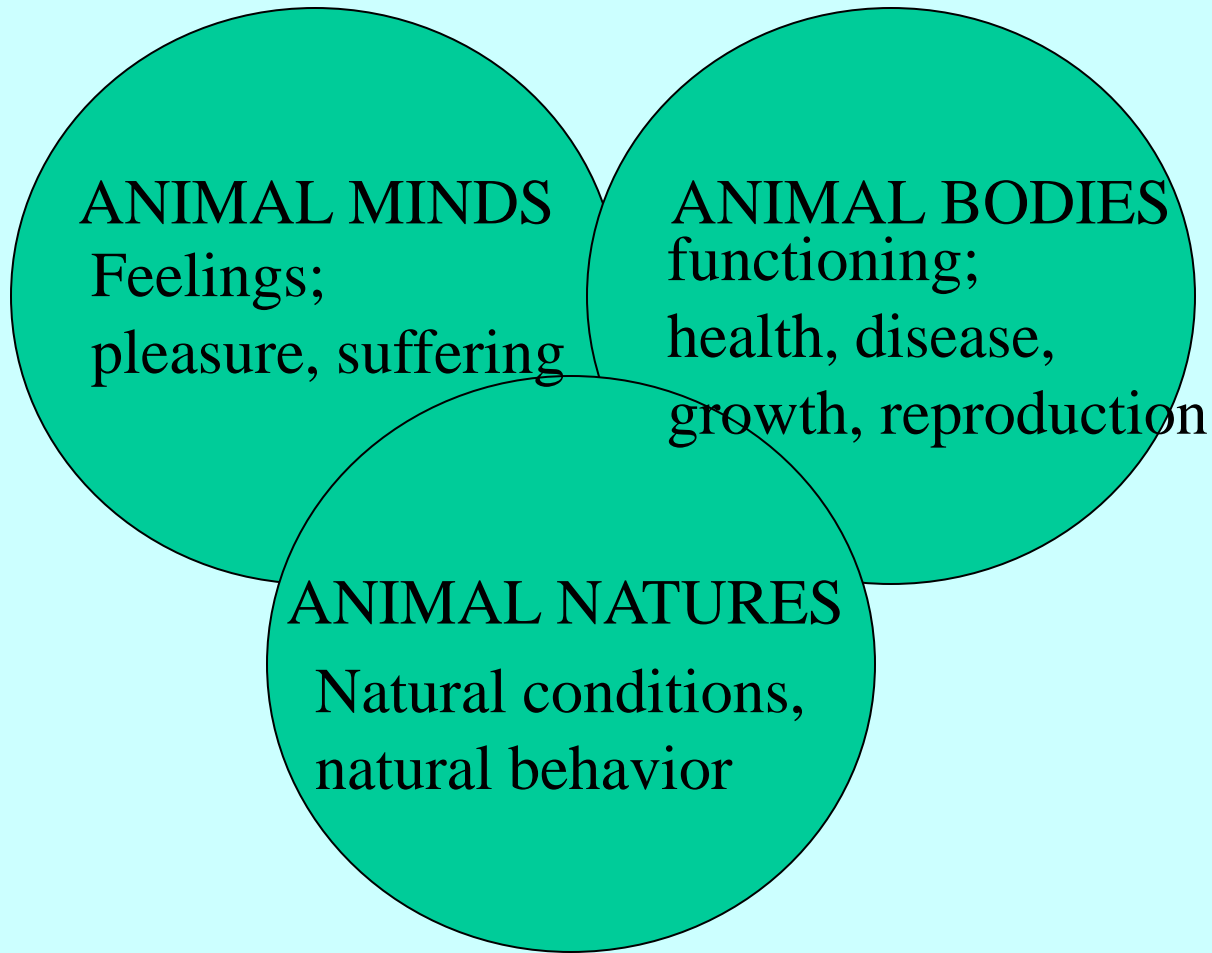
HYVINVOINTI=

“HARMONIA, TASAPAINOTILA”

“IHMINEN VOI HYVIN KUN HÄN ON TASAPAINOSSA
ITSENSÄ JA YMPÄRISTÖNSÄ KANSSA”

TERMOSTAATTINEN HYVINVOINTI=OSKILLAATIO
TASAPAINOTILAN MOLEMMIN PUOLIN

REALISTINEN HYVINVOINTI=TARKOITUKSEN MUKAINEN
SOPEUTUMINEN VALLITSEVIIN OLOSUHTEISIIN

PEOPLE'S CONCEPTS OF WELFARE

HYVINVOINTI ON VAPAUTTA KÄRSIMYKSESTÄ
(DAWKINS 1980)

-KOROSTAA ELÄIMEN TUNTEMUSTA (*FEELING
BASED*): TAJUTON ELÄIN EI VOI KÄRSIÄ

-KÄRSIMYKSEN MÄÄRITELMÄ???

=“EPÄMIELLYTTÄVÄ TUNNE TÄSSÄ JA NYT”

-LUONNONMUKAISUUS (ROLLIN 1993)

-”*TO PROMOTE THE WELFARE OF ANIMALS WE
NEED TO RAISE THEM IN WAYS THAT RESPECT
THEIR NATURES*”

-FILOSOFIS-BIOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

WELFARE AS A QUALITY OF LIFE

”ANIMALS WELFARE IS A QUALITY OF LIFE
CONCEPT”

(FRASER, 1995)

-ANIMAL WELFARE SCIENCE THEREFORE DEALS WITH
CHARACTERISTICS OF ANIMALS WHICH ARE IMPORTANT
FOR THIS QUALITY OF LIFE

-IT IS NOT ONLY RELEVANT HOW WE PERCEIVE THIS
QUALITY OF LIFE; WHAT MATTERS IS HOW ANIMALS
PERCEIVE IT

-JUDGEMENTS ON THE QUALITY OF LIFE OF ANIMALS
THEREFORE NECESSARILY COMPRISE A SUBJECTIVE
COMPONENT

WELFARE AS TOTAL EXPERIENCE

-HAVING TO DO WITH THE TOTAL LIFE EXPERIENCES
OF AN ANIMAL

-INCLUSIVE FACTORS RELATED TO GENES, PRODUCTION
AND REPRODUCTION, PHYSIOLOGY, HEALTH/MEDICINE,
NUTRITION, BEHAVIOUR, AND MIND

-NOT POSSIBLE FOR ONE PERSON HAVE EXPERTISE
IN ALL AREAS. THEREFORE, WELFARE MUST
INVOLVE A COLLABORATIVE EFFORT

(STRICKLIN, 2002)

HYVINVOINNIN AVAINKYSYMYKSET?

-TASAPAINO JA SEN SÄÄTELY PERUSTA:

---FYSILOGIA

---KÄYTTÄYTYMINEN

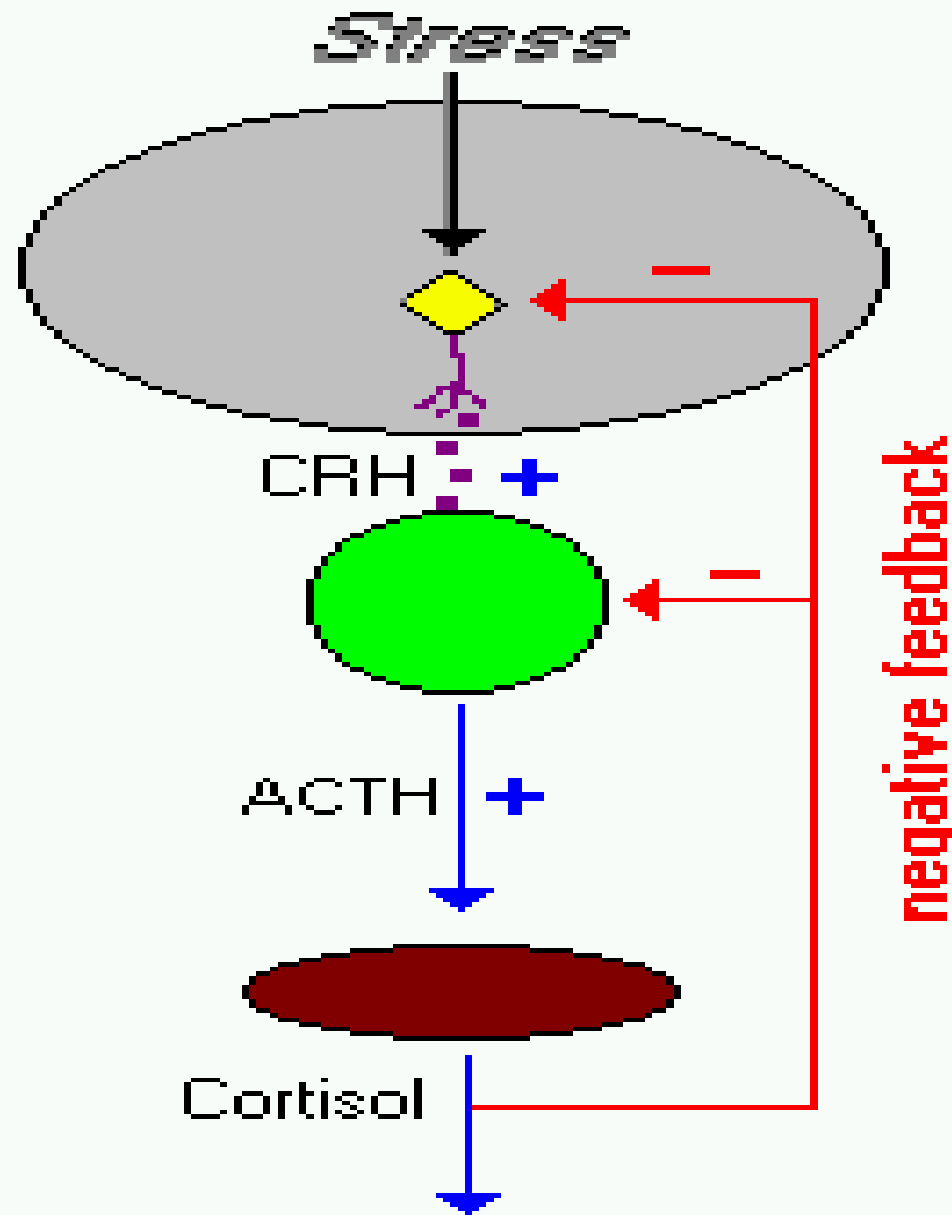
---EMOOTIOT

-HOMEOSTAASI: MITÄ SÄÄDELLÄÄN, MIKSI JA MITEN?

NEGATIVE FEEDBACK VS HOMEOSTASIS

-MOST OF THE CONTROL SYSTEMS OF THE ANIMAL BODY ARE BASED ON A NEGATIVE FEEDBACK MECHANISMS THAT ENSURES STABILITY

-NEGATIVE FEEDBACK MECHANISMS THEREBY MAKE A MOST IMPORTANT CONTRIBUTION TO HOMEOSTASIS

Liver, fat, muscle, lymphocytes, etc.

WELFARE IS BALANCE

=THE BALANCE BETWEEN POSITIVE (REWARD, SATISFACTION) AND NEGATIVE (STRESS) EXPERIENCES OR AFFECTIVE STATES

(SPRUIJT ET AL. 2001)

-THE STATE OF THIS BALANCE MAY RANGE FROM POSITIVE (GOOD WELFARE) TO NEGATIVE (POOR WELFARE)

-THE BALANCE BETWEEN POSITIVE AND NEGATIVE AFFECTIVE STATES IS REFLECTED BY ACTIVITY IN THE REWARD CENTRE IN THE BRAIN

-OBSERVING BEHAVIOURS DURING ANTICIPATION OF A FOOD REWARD IN A PAVLOVIAN CONDITIONING IN AN EASY AND USEFUL TOOL TO ASSESS THE STATE OF THIS BALANCING SYSTEM

-BEHAVIOUR DURING ANTICIPATION OF AN ONCOMING REWARD MAY THEREFORE BE USED AS A TOOL TO ASSESS GOOD WELFARE

THE EARLIEST COMMENTARIES RELEVANT TO ANIMAL WELFARE

”SIX DAYS YOU SHALL DO YOUR WORK, BUT ON THE SEVENTH DAY YOU SHALL REST; THAT YOUR OX AND YOUR ASS MAY HAVE REST, AND THE SON OF YOUR BONDMAID, AND THE ALIEN, MAY BE REFRESHED”

(EXODUS 23: v12)

”3. käsky: ”pyhitä lepopäivä” on ensimmäinen työsuojelullinen ja eläinsuojelullinen ohje”

NOAH'S NEW ARK

-NOAH: A MAN WITH A MISSION
(GENESIS)

“IN TODAY’S SOCIETY WE MUST CONSIDER THE WELFARE OF ALL ANIMALS, ON FARMS AND IN LABORATORIES, IN ZOOS AND CIRCUSES, IN OUR HOMES AND IN THE WILD”

(MICHAEL APPLEBY, 1999)

HYVINVOINTI VS ARVOT

-ELÄINTEN HYVINVOINTI ON KÄSITE, JONKA ARVIOINTIIN TIETEELLISTEN FAKTOJEN LISÄKSI VAIKUTTAVAT EETTISET JA ESTEETTISET ARVOT

-VOIDAAN KYLLÄ MITATA, MITEN PALJON KIPUA TIETTY TOIMENPIDE AIHEUTTAA ELÄIMELLE TAI KUINKA FRUSTROITUNUT KANA ON ILMAN KYLPYHIEKKAA, MUTTA PÄÄTÖS ONKO AIHEUTETTU KIPU LIALLINEN TAI TARVITSEEKO KANA KYLPYHIEKKAA TEHDÄÄN KOKONAAN MUIILLA PERUSTEILLA

-TOISTEN EETTISTÄ SILMÄÄ HÄIRITSEE ELÄIMEN PITO HÄKISSÄ SINÄNSÄ RIIPUMATTA SIITÄ, KÄRSIIKÖ ELÄIN TAI EI

MORAL QUESTION OF WELFARE

WHEN SCIENTIFIC EVALUATION OF WELFARE HAS BEEN CARRIED OUT, THERE REMAINS THE MORAL QUESTION OF HOW POOR WELFARE SHOULD BE BEFORE IT IS REGARDED AS UN-ACCEPTABLE!!!!

WELFARE CANNOT BE DIVORCED FROM ETHICS

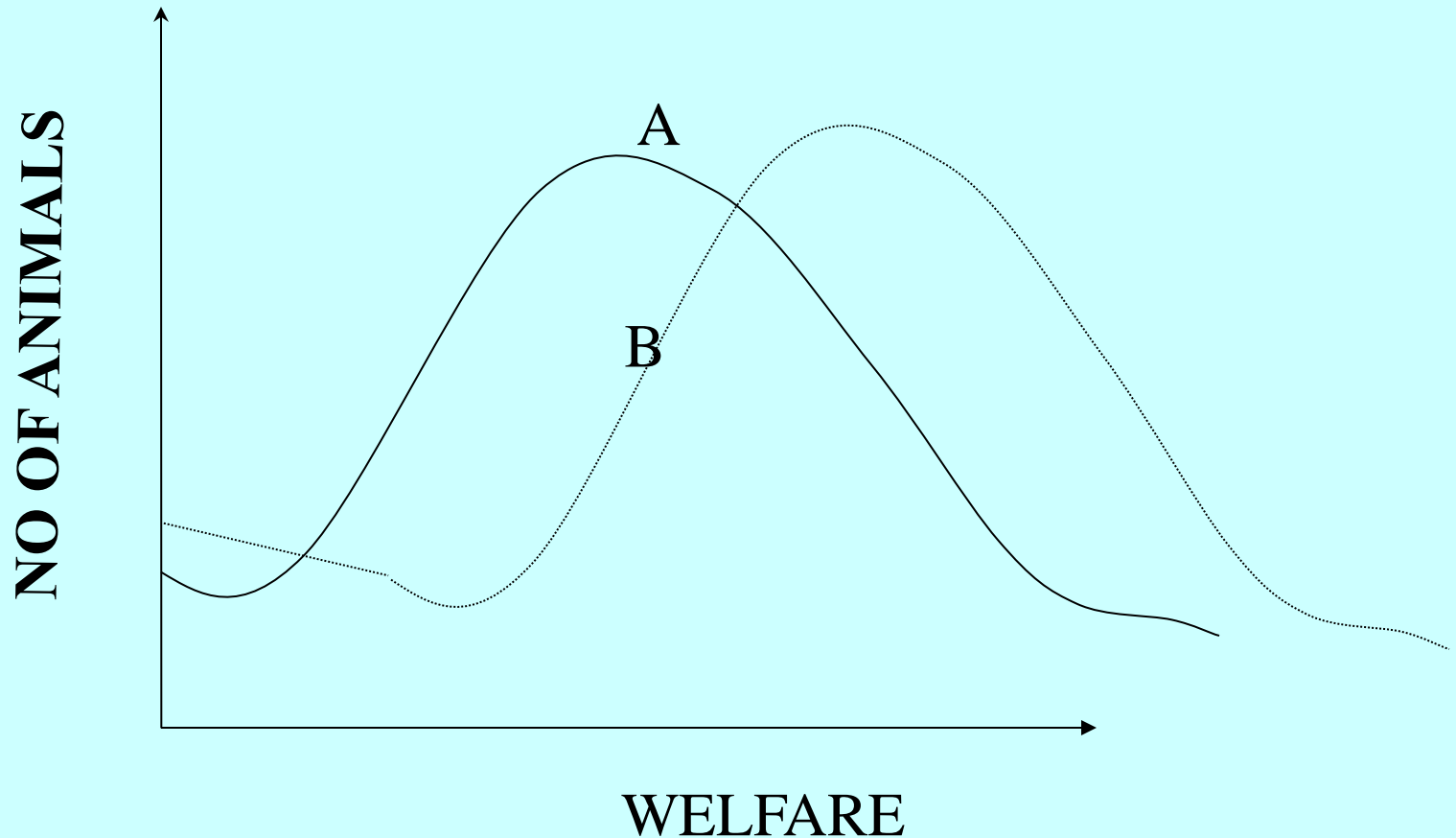
BECAUSE THE FUNDAMENTAL MOTIVATION FOR STUDYING AND PROMOTING WELFARE IS ETHICAL, AND BECAUSE THE VERY CONCEPT OF ANIMAL WELFARE FORCES ONE TO MAKE AND RATIONALLY DEFEND VALUE JUDGEMENTS ABOUT WHAT WAYS OF TREATING ANIMALS ARE APPROPRIATE, ETHICS IS AMONG THOSE DISCIPLINES THAT MUST COMPRISE THE FIELD OF WELFARE

(TANNENBAUM, 1991)

DIFFERENT ASPECTS OF WELFARE MAY BE CONTRADICTIONARY

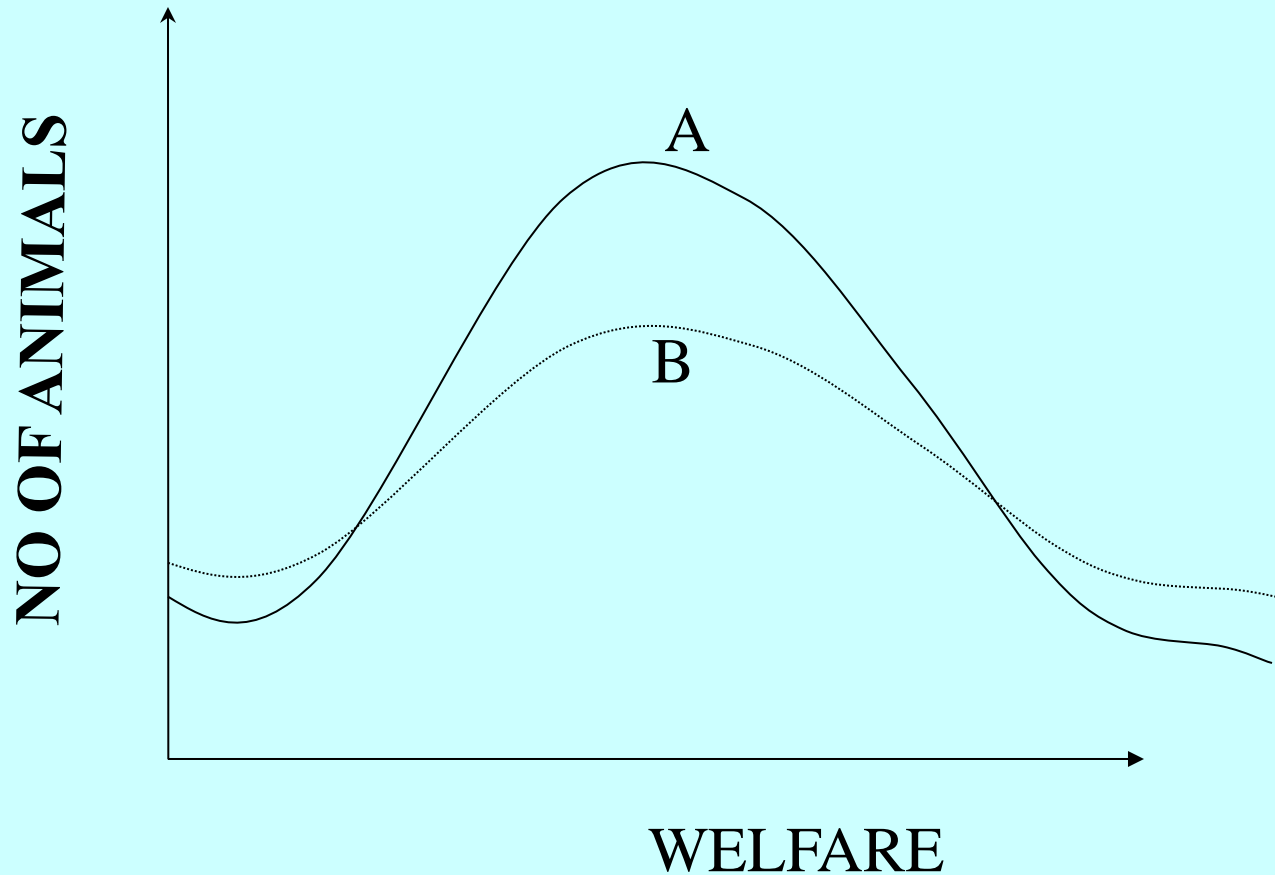
- MORE AND MORE UK PIG FARMERS HAVE MOVED THEIR PIGS OUTDOORS OVER THE LAST FEW YEARS
- THE MOTHER SOWS HAVE MORE FREEDOM BUT THEY SOMETIMES GET COLD, AND MORE PIGLETS BECOME ILL AND DIE
- IF THE MOST IMPORTANT ASPECT OF WELFARE IS FREEDOM, MORE FARMERS SHOULD MOVE THEIR PIGS OUTSIDE
- IF WARMTH AND HEALTH OF THE PIGLETS ARE MORE IMPORTANT, PERHAPS OUTDOOR FARMERS SHOULD MOVE THEIR ANIMALS BACK IN

CONSEQUENCIES OF SYSTEM CHANGE FOR WELFARE

A CHANGE IN SYSTEM SIGNIFICANTLY INCREASES WELFARE BUT AT THE EXPENSE OF AN INCREASED MINORITY WITH EXTREME PROBLEMS

CONSEQUENCIES OF SYSTEM CHANGE FOR WELFARE

AVERAGE WELFARE OF THE GROUP IS UNCHANGED BY
A CHANGE IN SYSTEM BUT FEWER ANIMALS SUFFER
POOR WELFARE

CIRCLE OF INDISPOSITION

POOR WELFARE

STRESS
SUFFERING
DISEASE
DEATH

“WHERE DEFINITE DECISIONS ABOUT WELFARE ARE NEEDED, INCLUDING LEGISLATION, A CLEAR UNDERSTANDING OF WELFARE IS NECESSARY”

(MICHAEL C. APPLEBY)

**THE GREATNESS OF A NATION
AND ITS MORAL PROGRESS CAN
BE JUDGED BY THE WAY ITS
ANIMALS ARE TREATED**

(MAHATMA GANDHI)

THREE “WISE” MONKEYS

- 1) SEE NO EVIL
- 2) HEAR NO EVIL
- 3) SPEAK NO EVIL

ARE THEY IRRESPONSIBLE?

“AVOIDING KNOWLEDGE ABOUT THINGS THAT ARE WRONG, AND STAYING SILENT ABOUT THEM ONCE THEY ARE KNOWN, ARE ACTIONS THAT HELP TO PERPETUATE WRONGDOING”

(MICHAEL APPLEBY, 1999)

”OUR LIVES BEGIN TO END THE DAY WE BECOME
SILENT ABOUT THINGS THAT MATTER”

(MARTIN LUTHER KING)

”TO CLOSE YOUR EYES WILL NOT EASE ANOTHER’S
PAIN”

(CHINESE PROVERB)

”TO SIN BY SILENCE WHEN THEY SHOULD PROTEST
MAKES COWARDS OUT OF MEN”

(ABRAHAM LINCOLN)

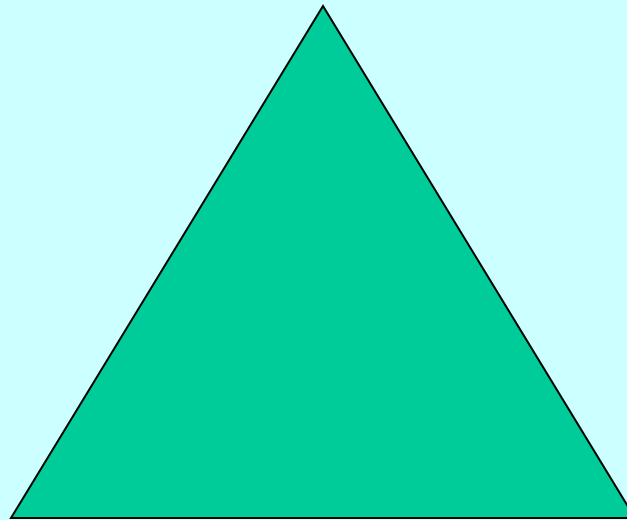
“THE QUESTION IS NOT, CAN THEY REASON?
NOR, CAN THEY TALK?
BUT
CAN THEY SUFFER?”
(JEREMY BENTHAM)

“TO BE CONCERNED ABOUT ANIMAL WELFARE
IS TO BE CONCERNED WITH THE SUBJECTIVE
FEELINGS OF ANIMALS, PARTICULARLY THE
UNPLEASANT SUBJECTIVE FEELINGS OF
SUFFERING AND PAIN”
(MARIAN DAWKINS)

YLEISIÄ PERIAATTEITA HYVINVOINTI- KESKUSTELUUN

1. KAIKKI SAATAVILLA OLEVA TIETO ON KÄYTETTÄVÄ
2. LAINATTAESSA PITÄYDYTTÄVÄ ALKUPERÄISEEN AI-
NEISTOON. TS. JOS JOKU SANOO JOTAIN, ON TEHTÄVÄ
ERO, ONKO KYSEESSÄ SANOJAN MIELIPIDE VAI SANOJAN
LAINAUS JOSTAKIN
3. YHTÄ TOTUUTTA EI OLE
4. EDELLISESTÄ EI SEURAA, ETTÄ VALITAAN HELPOIN TIE
5. ERI MENETELMÄT ANTAVAT VAIN TIETOA. TIETO EI
TEE PÄÄTÖKSIÄ. TIEDON POHJALTA VOIDAAN SITTEEN
PÄÄTTÄÄ, KUINKA SUURTA EPÄMUKAVUUTTA TMS.
SALLIMME ELÄIMILLE

NATURE

CAGE

ENCLOSURE

CAGE**ENCLOSURE****NATURE**

HEALTH	GOOD (3)	ACCEPTABLE (2)	ACCEPTABLE (2)
LIFESPAN	SHORT (1)	SHORT (1)	VARIABLE (2)
FUR QUALITY	GOOD (3)	ACCEPTABLE (2)	ACCEPTABLE (2)
TEMPERAMENT	TAME (3)	SEMI-TAME (2)	WILD (1)
REPRODUCTION	GOOD (3)	POOR (1)	VARIABLE (2)
FOOD QUALITY	GOOD (3)	GOOD (3)	VARIABLE (2)
LOCOMOTION	LIMITED (1)	ACCEPTABLE (2)	FREE (3)
FREEDOM	LIMITED (1)	ACCEPTABLE (2)	FREE (3)

TOTAL POINTS**18****15****17**

FAWC'S FIVE FREEDOM

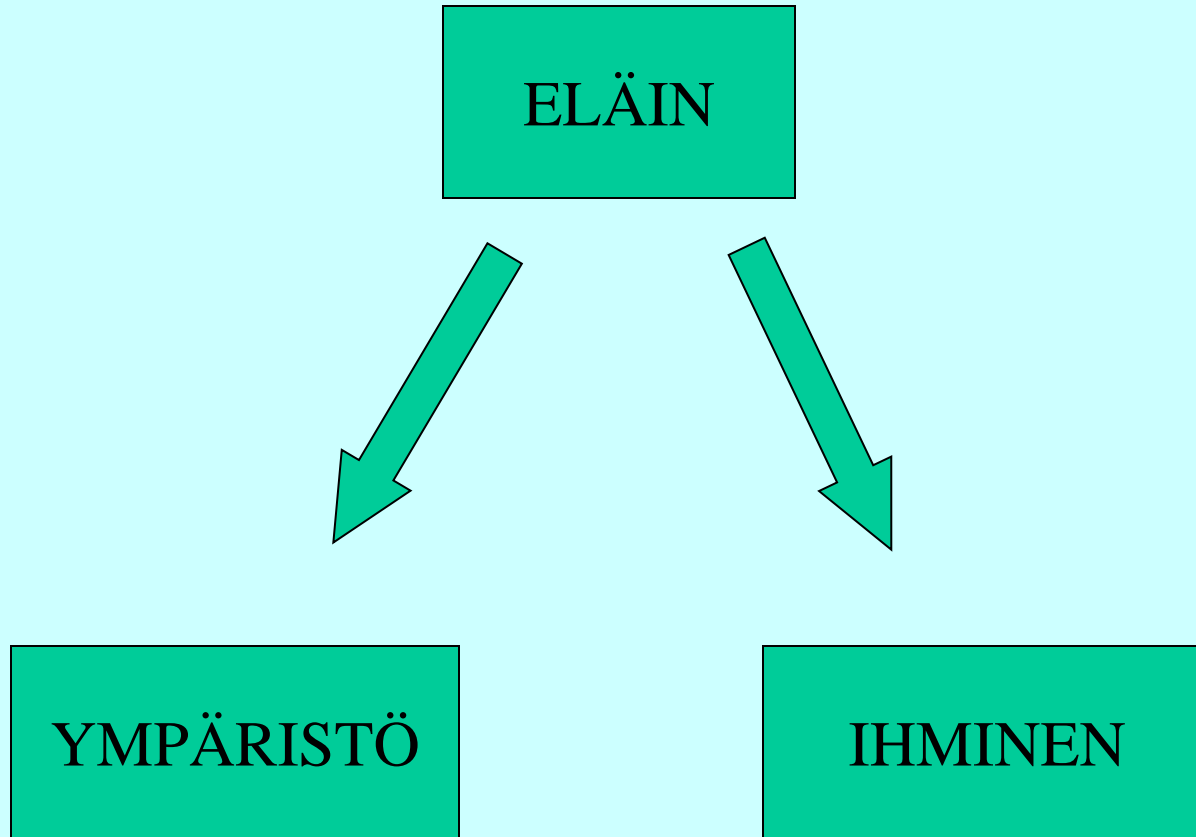
FREEDOM
FROM/TO

CAGE

ENCLOSURE

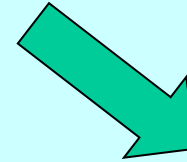
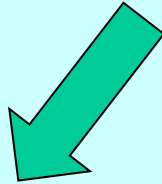
NATURE

HUNGER AND THIRST	GOOD (3)	GOOD (3)	ACCEPTABLE (2)
DISCOMFORT	ACCEPTABLE(2)	ACCEPTABLE(2)	ACCEPTABLE (2)
PAIN, INJURY AND DISEASE	ACCEPTABLE (2)	ACCEPTABLE(2)	ACCEPTABLE (2)
EXPRESS NORMAL BEHAVIOUR	POOR (1)	ACCEPTABLE (2)	GOOD (3)
FEAR AND DISTRESS	ACCEPTABLE(2)	ACCEPTABLE (2)	ACCEPTABLE (2)
TOTAL POINTS	10	11	11

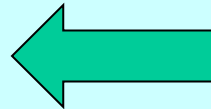
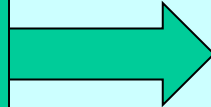

SOPEUTUMINEN KASVATUSYMPÄRISTÖÖN SISÄLTÄÄ
SOPEUTUMISEN SEKÄ YMPÄRISTÖÖN ETTÄ IHMISEEN

MUUTOS
TUOTANTO-
YMPÄRISTÖSSÄ

IHMINEN
-KÄYTTÄYTYMINEN
-HYVINVOINTI
-YMS.

ELÄIN
-KÄYTTÄYTYMINEN
-HYVINVOINTI
-YMS.

MUUTOS YMPÄRISTÖSSÄ VAIKUTTAА IHMISEEN
JA SITÄ KAUTTA ELÄIMEEN JA PÄINVASTOIN
(MAN-ANIMAL RELATIONSHIPS VS ENVIRONMENT)

-JOTTA HYVINVOINTIA VOIDAAN ARVIOIDA, ON
OLTAVA OLOTILA, JOHON SITÄ VOIDAAN
VERRATA

-STRESSIN TIEDETÄÄN VAIKUTTAVAN YKSILÖÖN
USEIMMITEN HAITALLISESTI, JOTEN STRESSISTÄ
ON TULLUT SE PAHA, JOHON HYVINVOINTIA ON
VERRATTU

HYVINVOINNIN ARVIOIMINEN

1. SUBJEKTIIVISET MENETELMÄT

A) VERTAUS LUONNONELÄIMIIN

B) VERTAUS OMAAN ITSEENSÄ (ASETTUMINEN ELÄIMEN ASEMAAN)

2. OBJEKTIIVISET MENETELMÄT

A) TUOTANTOPARAMETRIT (“HYVINVOIVA ELÄIN TUOTTAO HYVIN”)

B) PATOLOGIAPARAMETRIT (“SAIRAS ELÄIN EI VOI HYVIN”)

C) FYSIOLOGISIA JA BIOLOGISIA PARAMETREJÄ (HORMONIT JA IMMUNOLOGIA)

D) ETOLOGISIA PARAMETREJÄ (STEREOTYPIAT, TYHJIÖKÄYTTÄYTYMINEN, KARVAN PURENTA)

ELÄIN VS YMPÄRISTÖ

1) EKSTENSIFIKAATIO

“LUONTO ON LÄHTÖKOHTA JA KAIKKI RAJOITUKSET LUONNON ELÄMÄN VAPAUDELLE HUONONTAVAT ELÄINTEN HYVINVOINTIA”

-MITÄ ENEMMÄN LUONTOA, SITÄ PAREMPI

2) KÄYTTÄYTYMISEN AVAINPIIRTEET

“KAIKKI SE, MIKÄ ON LUONNOSSA JA MITÄ ELÄIN TEKEE, EI OLE SILLE VÄLTTÄMÄTÖNTÄ”

-PYRITÄÄN YKSILÖIMÄÄN NE PIIRTEET, JOTKA OVAT OLEELLISIA JA PYRITÄÄN TEKEMÄÄN ELÄIMELLE YMPÄRISTÖ NÄISTÄ OLEELLISISTA PIIRTEISTÄ

HYVINVOINNIN ARVIOIMINEN

1. MÄÄRITELLÄÄN, MITÄ ON TARKOITUS ARVIOIDA
 2. MÄÄRITELLÄÄN, MIKÄ ON ELÄIMELLE MERKITYKSELLISTÄ
 3. SELVITETÄÄN, MITEN RELEVANTTEJA KOKEMUKSIA MITATAAN
 4. TOTEUTETAAN MITTAUKSET
 5. TULKITAAN TULOKSET
 6. YHDISTETÄÄN ERI MENETELMILLÄ SAADUT “HYVINVOINTIVEKTORIT”
 7. MÄÄRITELLÄÄN “NETTOHYVINVOINTI”
 8. ARVIOIDAAN TULOSTEN EETTINEN TAI KÄYTÄNNÖLLINEN MERKITYS
- (SANDOE & SIMONSEN, 1992)

KASVATUSMENETELMÄN ARVIOINTI

1. ON MÄÄRITELTÄVÄ, MITÄ HYVINVOINTI LAAJASSA MIELESSÄ SISÄLTÄÄ (YLEISET STANDARDIT: FYYSSINEN TERVEYS, ELÄIMEN TUNTEET, LUONNOLLINEN KÄYTTÄYTYMINEN)
2. JOKAISELLE LAJILLE ERIKSEEN TULISI MÄÄRITELLÄ OLOSUHTEET, JOISSA ELÄIMIÄ VOIDAAN PITÄÄ (DESIGN CRITERIA) SEKÄ OIREET JOTKA ILMENTÄVÄT HYVINVOINTIA JA SEN HEIKENTYMISTÄ (PERFORMANCE CRITERIA)
3. ON MÄÄRITELTÄVÄ ELÄIMEN HYVINVOINNIN TASO
4. ARVIOIDAAN, VAATIIKO TODELLISEN TILANTEEN JA HYVINVOINNIN KRITEERIN ERO KÄYTÄNNÖN MUUTOKSIA (TALOUDELLISET, LAINSÄÄDÄNNÖLLISET, POLIITTISET NÄKÖKOHDAT)

(RUSHEN & DE PASSILLE, 1992)

HYVINVOINTI VS PATOLOGIA

-SAIRAS ELÄIN EI VOI HYVIN; TUNTEE OLONSA KURJAKSI

MUTTA:

-MONET PAHAT SAIRAUDET (SYÖPÄ ALKUVAIHEESSA)
EIVÄT AIHEUTA MITÄÄN TUNTEMUKSIA

-MONET NÄKYVÄT POIKKEAMAT ELÄIMEN ULKO-
NÄÖSSÄ VOIVAT AIHEUTTA A HYVINVOINTIONGELMIA
TAI SITTE EI

-NIDEN HYVÄKSYNTÄ RIIPPUU ELÄINLAJISTA TAI
ELÄINRYHMÄSTÄ ENEMMÄN KUIN VAIVAN LAADUSTA

---VRT. KOIRARODUT: SELVÄSTI HAITTAAVAT MUTOKSET
HYVÄKSYTÄÄN

-PIENET MUUTOKSET INDIKOIVAT SUURIA (ESIM. HUONO-
KUNTOINEN TURKKI, HÖYHENISTÖ YMS.)

**-NÄKYVIEN VAURIOIDEN PUUTE EI RIITÄ OSOITTAMAAN
ETTÄ KAIKKI ON HYVIN, MUTTA VAURIOIDEN OLEMASSA-
OLO OSOITTA A ETTÄ ASIAT OVAT HUONOSTI**

HYVINVOINTI VS LISÄÄNTYMINEN

-LISÄÄNTYMINEN TAI LISÄÄNTYMÄTTÖMYYS STRESSAA VAIN IHMISTÄ, KOSKA SE VAATII SEURAUSTEN YMMÄRTÄMISTÄ JA POHTIMISTA

-IHMISEN ITSENSÄ KOHDALLA SEKÄ LISÄÄNTYMÄTTÖMYYS ETTÄ LIIALLINEN LISÄÄNTYMINEN OVAT OLEMASSA-OLEVIA ONGELMIA

-HYÖTYELÄINTEN LISÄÄNTYMISHÄIRIÖT STRESSAAVAT IHMISTÄ

-LUONNOSSA LISÄÄNTYMISSIKÄISTEN- JA KYKYISTEN ELÄINTEN LISÄÄNTYMÄTTÖMYYS ON ENEMMÄN SÄÄNTÖ KUIN POIKKEUS

LISÄÄNTYMINEN HYVINVOINNIN MITTARINA?

- TÄHÄN KYSYMYKSEEN VOIDAAN VASTATA KYLLÄ TAI EI
- VASTAUS RIIPPUU TULKINNASTA
- MITÄ LISÄÄNTYMISELLÄ TARKOITETAAN?
- MITEN SITÄ MITATAAN?
- VAIKUTTAVATKO LUONNON POPULAATIOKOKON SÄÄTELYMEKANISMIT PITKÄÄN LUONNOSTA ERISTETYISSÄ ELÄINPOPULAATIOISSA?
- VOIDAANKO LUONNON SÄÄTELYMEKANISMIEIN VAIKUTUSTA TUTKIA ESIM. TARHAELÄIMILLÄ?
- MITÄ HYVINVOINTI ON?
- ONKO SE PARASTA MAHDOLLISTA, MITÄ ELÄIMELLE VOIDAAN TARJOTA?
- PITÄISIKÖ TERRITORIAALISIA ELÄIMIÄ KASVATTA A ISOISSA RYHMISSÄ JA EI-TERRITORIAALISIA ELÄIMIÄ ERISTETTYNÄ?

LISÄÄNTYMINEN: LUONTO VS TARHA

VOIMME LÄHESTYÄ ASIAA KOLMELLA TAVALLA:

- 1) VOIMME SELVITTÄÄ, ONKO KETTUJEN LISÄÄNTYMINEN LUONNOSSA TODELLA ONGELMATONTA
- 2) PARANEEKO KETTUJEN LISÄÄNTYMISTULOS, JOS TARHAUSTA MUUTETAAN LUONNONLÄHEISEMPÄÄN SUUNTAAN
- 3) MISSÄ MÄÄRIN LISÄÄNTYMISONGELMIA TODELLA ESIINTYY TARHOILLA JA MITÄ NIILLE OLISI TEHTÄVÄ